עיריית תל אביב

מיום חמישי, כ״ח כסלו התשפ״ו, 18/12/2025

משתתפים:

ליאור שפירא, יו״ר הועדה למיגור אלימות וסגן ראש העיר

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי

נעה מורד, עוזרת של ליאור שפירא

גלי זוסמן, מרכז חוסן

דיאנה חדד, מנהלת הלשכה ברשות לחוסן

ענבל בורנשטיין, מנהלת המטה ומנהל השירותים החברתיים

דניאלה פורת, מנהלת מרכז ליחסים בטוחים במשפחה

בר פרידמן, עובדת סוציאלית קהילתית באורנור, עובדת סוציאלית קהילתית באורנור

נועה סומר כהן, מנהלת פיתוח ומצוינות לצעירים

יעל צברי , יעל צברי, מנהלת פרויקטים פדגוגים

שירה אברהמי, מכון חרוב

אלון שלאין, מחלקת נוער וצעירים

נוי אלרואי-שניצר, חברת מועצה

הדס רגולסקי, חברת מועצת העיר

שיר כהן, מתאמת פעולות מינהל חינוך

נועה דגן, הרשות לחוסן

פרוטוקול

ליאור שפירא, יו"ר הועדה למיגור אלימות וסגן ראש העיר: אוקיי. אז שלום לכם. אני מתכבד לפתוח את הוועדה למיגור אלימות האחרונה לשנת 25'. זו שיחת המשך לדיון הקודם שלנו פה. הייתי רוצה להגיד כמה מילים לפני שנפתח, אנחנו צריכים להציג את האנשים, אז לפני, אחרי, מה את מציעה?

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: שנעשה סבב מהיר, אוקיי, אני אפרת, ליאור קודם כול, טוב כולם רואים, וכולן מכירות. אני אפרת, אני מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי ויועצת ראש העיר לקידום מעמד האישה.

נעה מורד - עוזרת של ליאור שפירא: אני נעה, אני העוזרת של ליאור.

גלי זוסמן: אני גלי זוסמן מחוסן.

דיאנה חדד, מנהלת הלשכה ברשות לחוסן: ואני דיאנה מרשות החוסן.

ענבל בורנשטיין, מנהלת המטה ומנהל השירותים החברתיים: אני ענבל מנהלת המטה ומנהל השירותים החברתיים.

דניאלה פורת - מנהלת מרכז ליחסים בטוחים במשפחה: אני דניאלה, אני נכנסת לתפקיד ניהול מרכז אורנור, ליחסים בטוחים במשפחה, במקום נעמי.

בר פרידמן, עובדת סוציאלית קהילתית באורנור: אני בר. אני סיימתי את תפקידי כעובדת סוציאלית קהילתית באורנור, ועכשיו עברתי למסילה ואני פה בתקן הקודם.

נועה סומר כהן, מנהלת פיתוח ומצוינות לצעירים: אני נועה, מנהלת פיתוח ומדיניות הצעירים ביחידת הצעירים מנהל קהילה.

יעל צברי, מנהלת פרויקטים פדגוגיים: יעל צברי - יעל צברי, מנהלת פרויקטים פדגוגים, מנהלת פרויקטים פדגוגיים באגף חינוך חד יסודי.

שירה אברהמי, מכון חרוב: אני שירה אברהמי, ממכון חרוב.

אלון שלאין, מחלקת נוער וצעירים: אלון, מנהל כוח סוציאלי במחלקת נוער וצעירים, מינהל קהילה.

נוי אלרואי-שניצר, חברת מועצה: נוי- אלרואי שניצר, חברת מועצה.

קרני, עוזרת של ליאור שפירא: אני קרני, אני העוזרת של ליאור. החלפתי את ענבר.

ליאור שפירא, יו"ר הועדה למיגור אלימות וסגן ראש העיר: אוקיי, אז שלום לכם ותודה שבאתם. חברות וחברים, אנשי ונשות המקצוע, אורחים יקרים, שלום וברכה, ברוכים הבאים. אני מודה לכולכם על שהגעתם, ועל המחויבות המשותפת למאבק באלימות, על כל ביטויה. זו ועדה שעוסקת בלב ליבה של אחריות ציבורית, להבטיח ביטחון, כבוד וחוסן אישי וקהילתי לכל תושב ותושבת בעיר תל אביב יפו, ובמיוחד לאוכלוסייה הפגיעה ביותר. סדר היום של הוועדה היום משקף היטב את המורכבות של האתגר, מניעת אלימות כלפי ילדים ונוער בחינוך המיוחד, התמודדות עירונית מפני אלימות כלפי נשים, הצגת האתגרים בתוכנית לשנת 2026, אלו אינם נושאים נפרדים, אלא חלק מרצף אחד של מניעה, גילוי מוקדם לדיווח וחיזוק מערכות התמיכה. המאבק באלימות אינו מסתכם בתגובה על אירועים אלא מחייב ראייה מערכתית ושיתוף פעולה בין תחומי, השקעה מתמשכת בתחומי חיים רבים. הוועדה הזו היא מרחב חשוב לחיבור בין ידע מקצועי, מדיניות והיישום בשטח. אני מודה לכם, לכל מי שלקח, לקחה, חלק מההכנות, במהלך היום, בהצגת הדברים. אני מצפה לדיון פתוח, כזה שיסייע לנו לדייק את העשייה העירונית. ולהתקדם צעד נוסף בדרך לעיר בטוחה, שוויונית ומכילה יותר. באמת תודה רבה לכם. זה בהחלט נושא חשוב ולכן הוועדה הזאת היא גם כן וועדה סטטוטורית ואנחנו מאוד מקפידים על הכינוס שלה. אז אני רוצה רגע להתחיל להציג, אבל לפני זה פנתה אליי חברת המועצה, ושאלה, האם אנחנו יכולים לקבל איזה שהוא עדכון קצר, או ארוך, בעניין האירועים האחרונים שהיו ביפו, של התקיפה של האישה בהריון?

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: אני אגיד רגע כמה מילים לגבי הנושא הזה, שנמצא כרגע תחת חקירה, כמו שכולם מבינים. נעצרו שלושה חשודים, שלפי מה שאנחנו יודעים, הגיעו מחוץ לעיר, אלה לא

תושבי יפו. והחקירה היא, בימים אלו ולכן גם מה שאפשר להגיד או לא להגיד, להתייחס או לא להתייחס, זה הכל כפוף לכך שמתנהלת חקירה ולכן חלקה של העירייה, אנחנו גם לא משטרת ישראל, תדעו שאנחנו, מאוד מאוד מעורבים במה שקורה, עדיין צריכים לקחת בחשבון שיש פה חקירה וגם אי אפשר להגיד הכל. אני אגיד רק לפרוטוקול שביום שבת, 13.12, הותקפה חננה בושחדה אלחימל, אישה ערבייה, בחודש תשיעי להריונה על ידי שלושה נערים באמצעות גז פלפל לעיני ילדיה. מה שאני אומרת זה דברים שפורסמו בתקשורת, זה לא דברים פנימיים. התקיפה, החריגה, הובילה להפגנות של תושבי העיר הערבים. נעצרו גם חשודים בגין הפרות סדר. אנחנו יודעים שנעצרו על ידי שב"כ, משטרה לא נכנסת לזה, שלושה חשודים שנמצאים עד רגע זה בהארכת מעצר. אנחנו כולנו מאמינים שמדובר בפגיעה, חמורה, באישה, אישה ערבייה, בהריון. יצא מכתב לכל התושבים, מנכ"ל המשלמה, ולא החלטה למשלמה, כלל הגורמים בעיריית תל אביב יחד סביב הדבר הזה, 24/7, מוחזק על ידי העירייה באופן, אם מותר לי להגיד, מאוד, מאוד, אחראי גם, לא כותרות בעיתון, אלא באמת לנסות ולייצג, את המצב ולגרום לשקט, כי מיד תמיד מה שקורה ביפו מתלקח וישר הופך יהודים וערבים ואנשים שהגיעו מחוץ לעיר, בדיוק כדי לגרום את הפרובוקציה הנוראית נוראית נוראית הזאת, וראש העירייה עוסק בזה, באמת, יומם ולילה. גם בתקשורת אפשר לראות את זה, ולא רק בתקשורת. והמטרה היא גם, כמובן, לחבק, את מי שצריך לחבק אותו, גם כמובן לא להפריע לחקירה הרצינית שמתנהלת פה, והמבין יבין, וגם לנסות ולגרום לשקט, כל צעד שאנחנו עושים, גם אם מוציאים מכתב, גם אם מוציאים פוסט, גם אם מוציאים מכתב לתושבים, כמו שהעירייה הוציאה, מנכ"ל המשלמה הוציא לכולם, כולם מכירים פה את יפו ואת האקלים הייחודי והסוער שאנחנו חיים בתוכו, ולכן כל דבר צריך להיות מאוד מדויק ועם עשר מחשבות לפני שאנחנו עושים צעד כלשהו לכיוון כזה או כזה. בינתיים אני חייבת להגיד שאני מאוד מאוד גאה בהתנהלות העירונית ובהבנה שלנו שאנחנו עיריית תל אביב יפו, אנחנו נעשה כל מה שאנחנו יכולים, להגן על התושבות והתושבים שלנו, שירגישו בטוחים ברחובותיה של העיר ובטח ובטח אוכלוסיות מיעוט שראש העיר חוזר ואומר שאנחנו בית בשבילם. אם יש עוד משהו שאפשר לשאול אותי?

הדס רגולסקי, חברת מועצת העיר: אני רק אגיד, אני משערת שהיא מטופלת בשירותי...

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: יש פה חיסיון, אנחנו לא ניכנס לפרטים שלה.

הדס רגולסקי, חברת מועצת העיר: אני רק אגיד שהייתה הפגנת נשים ביום, שני, נכון? שני לדעתי. של נשים יפואיות בנושא הביטחון והביטחון האישי שלהן. ונדמה לי שזה משהו שכאילו שווה, זה קרה, זה נורא ויש פה איזושהי הזדמנות שלנו כחוסן כן לנסות לברר מה הצרכים שלהן ואיך אפשר לסייע להן כנשים, לא מקרה ספציפי.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: הדס, אני מסכימה איתך, מקבלת ואנחנו נציג לליאור, אנחנו נעשה חשיבה, כפי שהציעה חברת המועצה, יחד עם קבוצת נשים, כדי לראות איך אנחנו מדייקים את הפעילות שלנו, ונשלח לליאור את התוצאות של אותה פגישה וחשיבה לעתיד.

ענבל בורנשטיין, מנהלת המטה ומנהל השירותים החברתיים: אני רק אוסיף שהיה פה את מרכז גישור ודיאלוג שפתחנו ממש לפני חצי שנה, אני יודעת שהמרכז מאוד בתוך העניין גם כי חצי מהמגשרים שלו הם מהחברה הערבית, והרבה מהם מזוהים עם כל זה שקרה. וכבר עשו כל מיני מהלכים, אני אעביר לך.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: א׳, טוב מאוד, אבל זה מובנה, יש פה לשכת ראש עיר שמחליטה, אנחנו עובדי עירייה, אנחנו צריכים לעבוד בתיאום. יש פה הרבה מאוד מהלכים סביב הדבר הזה. אנחנו נעבוד בתיאום כמובן מול הבוס שלי, רון חולדאי, נעביר דיווח מסודר לליאור, לוועדה, נעשה את זה יחד עם מרכז אורנור, אני עוד לא מבטיחה. אנחנו צריכים להראות בזהירות פה, כדי לא לרצות לברך ונצא מקללות. אז מאוד, מאוד בזהירות ומאוד בתיאום עם שאר הזרועות, הזרועות בעיריית תל אביב יפו, וגם יש לומר שעוסקים בנושא הזה. אבל אני מבטיחה שנעשה מה שאנחנו, את יודעת שאנחנו נעשה מה שאנחנו יכולות בנושא הזה.

ליאור שפירא, יו"ר הועדה למיגור אלימות וסגן ראש העיר: אני אשמח שאם נבוא לכאן לדיון נוסף בעניין הזה, אז תציגו, אז אני רוצה להביא לישיבה את חברינו...

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: איש מאוד מעניין. הוא בחור מדהים. אנחנו פה במצב, ליאור, אני אדבר עם עבאד. טוב, גם אותו ועכשיו גם אותי. טוב, ליאור שחרר אותי. טוב, די, לא מצחיק. עכשיו אני חוזרת לנושא השיחה. האמת שליאור, האמת שזה רגע מאוד עצוב, כי לקראת הוועדה גם רצינו לעשות לכם לא רק דיבורים, אני מאוד מאמינה בנתונים. מאוד, מאוד מאמינה בנתונים. ומפעם לפעם כשאנחנו נפגשים אני מגיעה יותר ויותר עצובה, ויותר ויותר הרוח אצלנו יוצאת מהמפרשים, אני מנסה לא להישבר. יש לנו עליה מאוד, מאוד, תלולה, לא זוכרת כמוה, בפגיעה ואלימות כלפי נשים, כלפי ילדים, כלפי קהילה גאה, כלפי ערבים. אתם רואים חלק מהנתונים. התקופות ש, יותר חלשים בחברה, מה לעשות, סובלים מאלימות הרבה יותר, נדחקים, והנושא נדחק יותר ויותר, מסדר היום הציבורי, לא רואה שדנים יותר, כפול נשים נרצחו השנה, תסתכל עלייה של 50 אחוז במקרי רצח נשים. המקום שלנו, אנחנו עובדים כל כך קשה פה בעיריית תל אביב יפו על שוויון בין המינים, אז מדינת ישראל בכללותה ירדה למקום האחרון מכל המדינות ה- OECD, יש לנו בתוך העיר גידול של 1.5 בדיווחים על עבירות הטרדה מינית במרחב הציבורי וממש סקר שעשינו לא מזמן עם לאה אשוח, יש לנו עלייה באלימות ברחובות.

נוי אלרואי-שניצר, חברת מועצה: במרחב הציבורי אתם? כאילו, אקראיות.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: לא, לא, בעיר, תל אביב יפו

נוי אלרואי-שניצר, חברת מועצה: לא, במקרים אקראיים של בן אדם שנפגש עם בן אדם, לא, במקרים בין אישיים.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: כן, אנחנו מכירים את הכל, תקשיבו. אני אגיד רגע מדם ליבי, יש הרגשה שאין דין ואין דיין ואנשים חוזרים. גם הסיפור של המילואים, מאוד מאוד אקוטי, אנשים באים, אנשים יצאו. בואו, אנחנו אנשים, ה-7 באוקטובר, הוציאו אותנו

מהאדמה, אנחנו במקום מאוד מאוד לא טוב, שכמו שאתם יודעים שבן אדם נמצא במקום לא טוב, כל אחד, או שהוא, יפנה את הלא טוב שלו פנימה לתוך עצמו, אז יש לנו גם יותר פגיעות של נשים בעצמן, אוקיי? ויותר פגיעות של גברים, אין מה לעשות, גם מישהו מסביבם, וזה מתבטא בנשים, בילדים, בקהילה גאה, שיש תקיפות, גם יותר אלימות, וגם הרבה יותר פתיחות כלפי קהילה גאה. ערבים, הנה, על מה דיברנו עכשיו? על אישה ערבייה בחודש תשיעי, שלא רק היכו אותה, ירקו עליה ועל הילדים שלה

ליאור שפירא, יו"ר הועדה למיגור אלימות וסגן ראש העיר: אז אני רוצה שני דברים. האחד, אני מראש אומר כאן לכולם, שאני רוצה להתנצל בפניכם. כי יכול להיות שחלק מההערות שלי יבוא מחוסר היכרות עם הנושאים לעומק, אני לא רגיל לחלק מהדברים, וזה דבר שאחד אני לא מכיר.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: אז בוא תכיר ונעזור לך.

ליאור שפירא, יו"ר הועדה למיגור אלימות וסגן ראש העיר: דבר שני, אני רוצה לשאול, את כאן רואה את הדיון דרמטי, נכון? ממש מדהים. כן. אז שתי שאלות. בואו נתחיל בשאלה הראשונה. בקהילה הלהט"בית היא, זה רק, התקיפה היא רק נגד נשים או?

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: לא.

ליאור שפירא, יו"ר הועדה למיגור אלימות וסגן ראש העיר: לא. כי פה זה, אל מול כלפי נשים אז שמה זה.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: רגע, אני אסביר. הקהילה הלהט"בית זה לא רק כלפי נשים, זה בעיקר כלפי גברים נשיים. בסדר? או כלפי נשים טרנסיות.

ליאור שפירא, יו"ר הועדה למיגור אלימות וסגן ראש העיר: אוקיי. על זה גם, והדבר הנוסף, אני כבר, תקשיבי לי, מראש, אבל זה לא תירוץ. אבל אני שואל, האם יכול להיות שיש גידול כזה רציני כתוצאה מהמלחמה?

ענבל בורנשטיין, מנהלת המטה ומנהל השירותים החברתיים: יש עלייה באלימות בארץ. ממש. נהיינו חברה אלימה.

שיר כהן מתאמת פעולות מינהל החינוך: עכשיו אני חושבת שגם אם אנחנו במצב של סטרס, לפחות מה שאנחנו מאמינות במילה חינוך, שגם אם אנחנו במצב של סטרס וכן הלאה, אם עמוד השדרה הערכי שלנו מספיק יציב, אנחנו לא נגיע למקרים שהם עד כדי כך קיצוניים.

ליאור שפירא, יו"ר הועדה למיגור אלימות וסגן ראש העיר: אני מתנצל, אני לא מנסה להתערב. אבל במסגרת המלחמה נתקלנו בדברים שהם לא תמיד במסגרת בשגרה שלנו.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: אז אני יכולה לענות? כן, אני אענה, אבל אני קצת, זה מוקלט. אבל אני אגיד, זה לא רק המלחמה.

נוי אלרואי-שניצר, חברת מועצה: שיש לך הנהגה, שיש לך שר, ששם פסיקה של חבל תלייה ועושה מזה יחסי ציבור, אז באופן ישיר, אנשים יכולים להסיק מזה, שלקלוט את מי שלא בדעתך, זה סבבה. ויש לך סתם, אפרופו לישיבה של לפני שעה וחצי, שעושה סיווג תקשורתי על מוסדות ערבות בעיריית תל אביב, כי נותנות חופש ביטוי לגיטימי לדעות שאתה יכול להסכים איתם ולהשלים איתם, אז אלימות היא חלק.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: איתמר בן גביר הוא שר המשטרה. מה אתה מצפה, באמת, אני מדברת עם חברות שלי שופטות באולם, הכל מחלחל למטה.

נוי אלרואי-שניצר, חברת מועצה: שנייה, יש לכם פה ביום שבת? יש משהו שאני לא מבינה בו ואני גם לא מעניין אותי ולא יכולה לשמוע את השיחות עליו, בעניין כדורגל. והשיח על כדורגל בתוך הצוות, הצעירים, שאני מנהלת מאוד מטריד אותם ושיש לך שר שאוסר, וגורם לאלימות במגרשים, ונותן אלימות כפתרון, אלימות כפתרון לטיפול בדברים. אז הוא נותן לגיטימציה לחבר'ה הצעירים, או לחבר'ה שאינם צעירים, לפתור דברים באלימות.

הדס רגולסקי, חברת מועצת העיר: צריך להגיד, חלוקת הנשקים העלתה, באופן דרמטי את מספר הנרצחות. רואים שאנשים רצחו עם נשקים שהם קיבלו מבן גביר.

דוברת: גם מאבטחים, שחוזרים הביתה עצבניים.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: רגע, רגע, לא רק מאבטחים. יש פה מלא, מלא, תהליכים שקורים במקביל. בסדר? גם כל העולם השתגע, גם ממשלה, הם אמרו, אני לא אגיד, אבל אתה מבין מה הגבולות של הדבר הזה. זה גם מצב של סטרס. כי מצב של סטרס, אלימות יוצאת החוצה, כלפי מי שיכול להרביץ לו.

דיאנה חדד, מנהלת הלשכה ברשות לחוסן: נכון, טרנסית נרצחה לפני שבוע, שבוע שעבר, לפני שבועיים, לא משנה, זה, זה כבר לא.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: מי מדבר על זה בכלל? לא, תוציאו, כמה נרצחים יש בחברה הערבית? זה לא בכותרות. אבל שאלו בתל אביב, אני עונה שכן, מה יותר, מה יותר.

דיאנה חדד, מנהלת הלשכה ברשות לחוסן: לא, לגבי הרצח, המקרה הרגיל.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: לגבי מקרה הרצח, אני לא בדקתי בדיוק עכשיו, לפני, אני מניחה שכן. אני מניחה שכן, במגזר הערבי.

דיאנה חדד, מנהלת הלשכה ברשות לחוסן: הגברים האחרונים שנהרגו, נהרגו פה בתל אביב הערבים.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: אני לא יודעת, לא בדקתי עכשיו, אני מניחה שכן. כי כל, מספר הרציחות, עלה, וכל מדינת ישראל, אני מניחה שגם אנחנו לא מנותקים. אנחנו לא מנותקים ממדינת ישראל, בסוף אנחנו חלק ממדינת ישראל, גם שאנחנו רוצים להיות שלא. גם אצלנו. גם בעלייה בפגיעות מיניות והטרדות מיניות, יושבת פה שיר ממינהל חינוך, אין לנו יום שאין לנו קרייסס, אין לנו יום כזה. בין תלמיד לתלמיד, ומורה לתלמיד, וזה לזה, זה דברים שלא חווינו. עוד דבר. בסמארטפונים, ופורנו מגיל מאוד מאוד קטן, שילדים נחשפים אליו, כל הדבר הזה, תבין שאנחנו 20 שנה אחורה, אחרי כל מה שקורה, בנושא

הפגיעות מיניות ברשת, הפך למגה מגה בעיה, מאתרי זנות, זה פגיעות מיניות נורא בקלות, אנחנו לא יכולים כמעט להגיע לזה.

שיר כהן, מתאמת פעולות מינהל חינוך: אני שנייה רוצה להגידשאנחנו במינהל חינוך עושים את כל התהליך של להוציא את הסמארטפונים מבתי הספר, משהו חדש. אני שניה אומרת שאפרת הרימה לי להנחתה, אנחנו לא סתם עושים את המהלך של להוציא את הסמארטפונים מבתי הספר. אנחנו רוצות לנהל, לתת לילדים והילדות כלים להתמודד, שתהיה מודעות דיגיטלית, שהם יבינו שלא כל מה שהם רואים ברשת זו אמת, שיתנו להם את היכולת להבדיל בין עיקר וטפל ובין פייק ניוז למציאות, שידעו, שנייה יהיה להם פנאי לפתח את עמוד השדרה הערכי הזה שלהם, שכשיהיו נוכחים באיזושהי דילמה, בין אם זה ערכית חברתית, או בין אם זה מוסרית וכן הלאה, הם ידעו מה נכון לבחור. אנחנו מנסות לייצר איזשהו טווח זמנים שיהיה ניטרלי, שיאפשר להם לקבל את הכלים האלה.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: רוב העבודה, אני אומרת לנציג, נשקל במינהל החינוך. כמובן, כי שם אתה יודע, שם אתה יכול

נוי אלרואי-שניצר, חברת מועצה: מניעה.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: אתה תופס אותם גם מניעה וגם, מדבר איתם על הערכים, אתה תופס אותם לכל החיים. יש לנו גם סקרים שמראים מתי נכונה התערבות. ההתערבות בעל יסודי היא קריטית ביותר, ושמה אנחנו, עד כמה שאנחנו יכולות, אנחנו עובדות בעל יסודי.

ליאור שפירא, יו"ר הועדה למיגור אלימות וסגן ראש העיר: שאלה אחרונה ואנחנו עוברים לשקף הבא. בכל הליקויים שיש שם בחרתם להראות את המצב מול שנה קודמת, למעט העניין של הרצח.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: לא, זה לא רק, יש לך עלייה, אני אראה לך את הגרפים.

ליאור שפירא, יו"ר הועדה למיגור אלימות וסגן ראש העיר: יש עלייה גם לפני שנה שעברה?

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: כן. אין בעיה. בסדר, זה סתם כל מיני דברים שגזרנו כדי להראות לכם. נועם, רק בבקשה. נציג בוועדה הבאה את העלייה בכל תחום ותחום. הלאה. מה אנחנו בעצם, קודם כל אני לא מאמינה שזה צריך להיות רק חינוך, רווחה, חוסן, שירותים חברתיים. זו גישה לא נכונה. זה עניין של כלל האוכלוסייה שרון חולדאי ואתה מדברים על דמוקרטיה, שוויון מגדרי זה צעד ראשון, זו מדרגה ראשונה שמדברים על שוויון ועל דמוקרטיה. ולכן הדבר הזה הוא נושא שצריך להיות על שולחנך ועל שולחנם של כלל מקבלי ההחלטות, אני לא מדברת על מדינת ישראל, אני מדברת בתוך עיריית תל אביב, כי זה תמרורי אזהרה, מאוד מאוד ברורים להתעוררות חברתית. בסדר? זה מה שאני חושבת. זה תמרורי אזהרה ברורים להתעוררות חברתית, ולכן הנושא הזה צריך להיות על שולחנם של האנשים הכי חשובים, ולא רק על שולחנם, אלא גם צריכות להיות תוכניות עבודה מסודרות. יותר מזה אני אגיד, וכבר אמרתי, זה לא עניין של יועצת ראש העיר לקידום מעמד האישה או של חברות מועצה כי הן נשים. זה עניין של שוויון, של דמוקרטיה, של הערכים הכי בסיסיים שלנו פה, בעיריית תל אביב, תל אביב יפו. ולכן גם תיקנתי ואמרתי, אני לא חושבת שזה עניין של שירותים חברתיים, רווחה, קהילה וחינוך. יחידות העירייה שונות מסלע ועד חופים ולא יודעת מה, כולם צריכים לאגד, ליאור, אגרוף כוח ובכוונה אני אומרת אגרוף כוח כי אנחנו עירייה גדולה, כשאנחנו לוקחים נושא ושמים אותו על השולחן, אף אחד לא יכול לעצור אותנו, ויש לנו כל כך הרבה פלטפורמות, צריך לחשוב על בטיחות חפיפה, ולא שוב, לא שאני מקטינה ממה שאנחנו עושות בבתי הספר, וזה מאוד מאוד חשוב, אבל זה לא הסיפור. צריך להסתכל על זה בצורה הוליסטית, באופן רחב, בכלל יחידות העירייה השונות, לכל אחד יש נגיעה כמעט לנושא הזה, אני יכולה לתת לך אלף דוגמאות. מחופי הים שבחורה לא יכולה ללכת בלי שיטרידו אותה ויצבטו אותה. כן, באמת, ברור, כן. מישהי פה הלכה בחוף ים ולא..

יעל צברי, מנהלת פרויקטים פדגוגיים: לעמוד ברחוב, אתה עומד בצומת.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: אי אפשר, ליאור.

דיאנה חדד, מנהלת הלשכה ברשות לחוסן: הם פונים אליך כנערת ליווי.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: כן. ולכן אני אומרת, ואני קצת עצוב לי שהיום, אני מודה לך כל כך שלקחת את הנושא הזה אליך, אבל עצוב לי שזה שוב חינוך, רווחה, חוסן, שירותים חברתיים, ולא יושבים פה, והמעגל פה הוא לא הרבה יותר רחב. ... בסוף בסוף זה יגיע לבית של כל אחד בדרך, כזאת או אחרת.

נוי אלרואי-שניצר, חברת מועצה: סליחה, אני מחזקת, רק אי אפשר לשים, וברור שחינוך זה דבר מאוד חשוב. אי אפשר לשים על עמוד השדרה של הילדים את כל האחריות במקרים כאלה, זו אחריות מאוד מורכבת, וגם חברתית, עם האלימות שבסביבה, ואנחנו צריכים פה איזשהו מנגנון מאוזן, בין מה שמצפים מהילדים, ומה שאנחנו מצפים מאיתנו.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: אני אגיד לכם שחלק מהנתונים, לצערי הרב, אין תכנית אחת של ממשלת ישראל ששמה את הנושא הזה. כל השאלות פה אחד על השני. זה נושא שלא מטופל. בקיצור, אבל המשך דיון של הדיון שעבר ובעצם מה שאנחנו רוצות זה, בהמשך למה שהראינו, אני מאוד מאוד גאה בעיריית תל אביב יפו, שהפכה את הנושא למטרה עירונית. ואנחנו, אתה רואה את השינוי גם בתקציבים, התקציבים העירוניים, שהולכים וגדלים מאוד, מאוד, תקנים, עבודה, זה משהו שאני חייבת להגיד באמת שמנכ"ל העירייה שם על השולחן, וגם אפילו החודש הייתה לנו עוד ישיבה איתו על אלימות בחינוך, אנחנו קיבלנו עוד תקציבים ואנחנו, זה נושא שנמצא על השולחן. פעם שעברה דיברנו בעיקר על אלימות בני נוער, דיברנו על רשתות חברתיות, דיברנו על מרחבים ציבוריים. היום אנחנו רוצים לעשות זום אין, מעל תתי נושא.

נועה דגן, הרשות לחוסן: בוועידה דיברנו גם, לגבי בתי ספר הערביים. כן, זה הדברים שהספקנו אז והיום אנחנו בהשלמה של-

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: היום אנחנו בנושא שמאוד קרוב לליבי. הנושא הראשון שנתחיל איתו, נושא מאוד כואב, סטטיסטיקה מדברת שבחינוך המיוחד אישה עם מוגבלות, אחת משתיים נפגעת

מינית. נושא כואב זה פחד האימים של כל אבא או אמא שיש להם ילד מיוחד, זה פחד האימים שמלווה אותם. הסטטיסטיקות הן מאוד, מאוד, עצובות. אנחנו בשלוש השנים האחרונות, שלוש כבר נועה? שלוש שנים אחרונות. לקחנו את הנושא הזה במהלך עירוני פורץ דרך, אין דבר כזה במדינת ישראל. נמצאת פה שירה מנכ"לית מכון חרוב, נכנסנו באמת בצעד יוצא דופן לשיתוף פעולה. אנחנו נמצאים היום, נמצאות בעיקר, בכל בית ספר בתוכניות עומק. כרגע אנחנו בכל בתי הספר המיוחדים. אחת המטרות ששמנו לעצמנו, אם לא המטרה, של כל השילוב של הילדים המיוחדים בבתי ספר רגילים, ששם הפגיעות בהם, שם הם הכי חלשים. בכל מקום שיש חלשים, יש נפגעים. ולכן המהלך הבא.

דוברת: כמה יש כאלה (ילדים משולבים) מספרים ?

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: כמעט בכל בית ספר יש כאלה.

יעל צברי, מנהלת פרויקטים פדגוגיים: כמעט בכל בית ספר. חוק שילוב אומר ש, אומר שהורה יכול לבחור איפה הוא שם את ילדיו. אז יש כמעט בכל כיתה בעל יסודי בין אחד לשניים יכול להיות.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: אבל הילדים האלה הם גם מבינים, מבחינתנו אנחנו צריכות לשים עליהם זום אין ולבנות פלטפורמות בכל בית ספר, זה השלב הבא, נתחיל רגע עם הדברים הטובים שעשינו, שזה באמת מהלך חשוב שאין אותו.

שיר כהן, מתאמת פעולות מינהל חינוך: אני שנייה בעניין הזה שעל חוק ההכלה זה לא רק שההורים הם אלה שבוחרים ואני סליחה, לא באמירה שיפוטית חלילה, הרבה מאוד פעמים להורים אין את הכלים לבחור את ההחלטה הנכונה והמותאמת לצרכים של הילד שלהם או הילדה, ויותר מזה, נגיד שהרבה מאוד פעמים בגלל המודעות שיש, שעלתה בשנים האחרונות, יש הרבה תהליכים ועדכונים שקורים תוך כדי. כלומר, היום בכיתה ממוצעת יש ביסודי, לפעמים חמישה ושישה ילדים, שהם בתהליכי אבחון או משולבים כבר עכשיו. כלומר, בכיתה יכולה להיות מחנכת, ושלושה

ילדים עם תומכת צמודה, ועוד שלושה ילדים שלא צריכים תומכת, אבל הם בתהליך של אבחון.

יעל צברי, מנהלת פרויקטים פדגוגיים: ובעל יסודי זה גם חמור, מפני שהרבה פעמים האנשים שמגיעים ללמד, המורים עצמם, לא עוברים הכשרה לחינוך מיוחד, אלא בית ספר ממלכתי, כחינוך רגיל ואז אנחנו נדרשים בעצם כמורים לעסוק בהרבה מאוד דברים בהיבטים של התנהגות וכולי, שאנחנו לא מכירים.

שירה אברהמי, מכון חרוב: אז אולי ניקח את זה מכאן, ברשותכם? כן? ואפרופו מה שאמרתם בדיון הקודם, ואני שותלת פה איזושהי מחשבה, ואולי יהיה לנו זמן לפתח, מה הקשר בין אותם ככה תהליכים אבחון ... כמו שאתם מדווחות לגבי, בעצם לטראומה הקולקטיבית שפקדה אותנו בשנים האחרונות.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: שירה, רק לפני זה תציגי רגע את מכון חרוב, שיראו את הרצינות שלכם.

שירה אברהמי, מכון חרוב: כן. אז אני רגע אציג גם את עצמי באופן מלא. שמי שירה אברהמי ואני עדיין לא מנכ"לית מכון חרוב. מנכ"לית מכון חרוב היא פרופסור כרמית כץ, ככה שהחליפה את פרופסור אשר בן אריה. אנחנו יושבים באמת באוניברסיטה העברית בירושלים, ומקיימים ככה פעילות ברחבי הארץ. אני עומדת בראש האגף לתוכניות לימוד ושותפויות. ובעצם, נדרשתי להציג לך את הפרויקט החשוב.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: לא נדרשתי, ביקשנו.

שירה אברהמי, מכון חרוב: כן. רציתי, את יודעת מה, רציתי, נחמד, אמיתי, אמיתי, אמיתי עם כל הלב, אחרי שנועה התקשרה, אמרתי לה ברור, אני באה. זכיתי להציג בפניכם את הפרויקט שהיה, אבל כן חשוב לי להגיד איזושהי אמירה ככה גם לגבי הדיון שהיה פה. מכון חרוב הוא מכון להכשרה של אנשי מקצוע, בכל מה שקשור בילדים נפגעי התעללות והזנחה, בתוך המרחב של התעללות והזנחה אנחנו מכניסים פגיעה מינית, פגיעה פיזית, פגיעה רגשית, הזנחה כמובן, וכל בעצם מצבי הקונפליקט, המשפחתיים

והטראומות הבין אישיות. כן בשנים האחרונות לצערנו, התרחבנו גם נדבר על טראומה וטראומות מורכבות ובעיקר סביב המלחמה בעיקר עם הילדים ששבו מעזה. בשירות משרד הרווחה התגייסנו כדי באמת לנסות ולראות איך אנחנו מקבלים אותם בצורה הטובה ביותר. אני אגיד שבשנים האחרונות, כן. הילדים השבים, אנחנו ככה שינינו טרמינולוגיה, אז הם לא חטופים יותר, הם שבו, אם אנחנו קוראים להם הילדים השבים. ולמה אני מציינת את זה, ושוב, במשפט ואני אציג את הפרויקט. אנחנו יודעים, אנחנו מכון להכשרה של אנשי מקצוע. חלק מהעוגנים שלנו, זה בסיסי הידע. אוקיי? ידע שככה לוקחים את העולם החינוכי והטיפולי ובכלל, בפרקטיקות שלו, זה חלק ממה שהידע אומר, זה שבמצבים של טראומה קולקטיבית, כמו מצב של מלחמה אחרי שנים של מגפה עולמית אחרי, אקלים חברתי שהיה פה סוער עוד לפני המלחמה. במצבים של טראומה קולקטיבית הראשונים להיפגע עם נשים וילדים מאוכלוסיות בשוליות כפולה. ולכן המספרים האסטרונומים, מה שאמרת אפרת זה לא תחושת בטן, זה באמת מה שקורה בשטח. ולהוסיף לזה שבמקרים של טראומה קולקטיבית, כאשר האוכלוסייה ובפרט הילדים, נחשפים לאכזריות קשה, קשה, חלק מההתפתחות המוסרית, באיזשהו תהליך אוניברסלי התפתחותי שכל ילד עובר, חלק מההתפתחות המוסרית משתבש. ולכן, זו לא תחושת בטן שהתלמידים והתלמידות שלנו והילדים, סליחה, נהיו בוטים יותר, סוערים יותר ככה, אלא משהו באמת בזכות המוסרית משתבש. הם היו חשופים, עדיין לאלימות ואקלים אלים ואחריות מאוד, ככה לסגור את הדיון הקודם ולדיון שלנו. אז באמת שבשגרה אנחנו מתעסקים בעצם, בהכשרה של אנשי מקצוע וכל מה שקשור בילדים נפגעי התעללות והזנחה, וזה חלק מהדרך שלנו להיות מחוברים לערך. מאוד חשוב שילדים יוכלו לחיות פה בביטחון ובחברה ללא אלימות. זה הערך שמוביל אותנו, וזה ככה המצפן שלנו סביב ההכשרות של אנשי המקצוע. ובאופן ספציפי נדבר על הנושא של פגיעות מיניות ובכלל, פגיעות בקרב ילדי החינוך המיוחד. אנחנו יודעים שילדי החינוך המיוחד, כמו שאפרת אמרה, הם בסיכון מוגבר לפגיעה. סיכון מוגבר לפגיעה משום שהדינמיקה שמאפשרת פגיעה, בדרך כלל, זו דינמיקה של תלות. הם צריכים איזושהי תלות, מערכת של תלות,. זה בעצם משהו שיכול לקחת

אותנו ל, לכל אוכלוסייה שמקיימת איזושהי תלות חברתית למישהו אחר, וזה נכון לאוכלוסיית הילדים באופן כללי, אבל אם נחשוב על ילדי החינוך המיוחד באופן ספציפי, הם מקיימים מערכות יחסים, עם תלות מוגברת, והם מבוגרים ומטפלים, יש להם המון מטפלים, יש להם המון אנשי מקצוע שהם פוגשים במהלך החיים, ופה לא רק עם תלות מוגברת. וכל הפרסומות זה.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: חלק מהם חסרי ישע עכשיו הם לפי חוק.

שירה אברהמי, מכון חרוב: ככה חוק ההגנה בעצם על קטינים וזה קטינים וחסרי ישע, ולכן הם מקיימים כמו ילדים, תלות מאוד מוגברת בעולם המבוגרים, מה שמעמיד אותם להיות חשופים לפגיעה. אנחנו מדברים, רגע, יותר מדי אנחנו גם מדברים בעצם על, מתוך התלות עוד יש גם היעדר של פרטיות. יש המון מגע בטיפול באוכלוסיות מיוחדות, המון המון מגע. שמשבש גם רגע את היכולת להבין מה שילד צריך.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: מה מותר ומה אסור. התעתוע שבין שגרה לבין.

שירה אברהמי, מכון חרוב: בדיוק, מה באמת, מה הוא מגע לצורך טיפול ומה הוא מגע לצורך ניצול, לצורך העניין וסליחה על הבוטות. זו תופעה שסובלת כל תופעה של פגיעה בילדים, סובלת מתת דיווח ולאוכלוסיית החינוך המיוחד עוד יותר. בעיקר, משום העובדה שיש איזושהי דה לגיטימציה למיניות, של ילדים בכלל וילדים בחינוך המיוחד בפרט ולכן אם לא מכירים במיניות שלהם, בזכות שלהם למיניות, אז גם לא מכירים בפגיעה בהם. להמשיך את הדבר הזה, גם לדבר על ילדים שלא יכולים להביע קול, אוקיי? לא יכולים לספר מה עובר עליהם. וילדים שבעצם היכולת שלנו לאתר ולזהות אותם, היא גם מוגבלת. כי מה קשור במוגבלות ומה קשור במצוקה, זה מאוד ככה מיטשטש, ומקשה עלינו, אנשי המקצוע שרוצים להיטיב. עם כל הרציונל הזה יצאנו לדרך ב-2023, בעצם מכון חרוב, יחד עם הרשות לחוסן ושינוי חברתי, של האכסניה המכובדת הזאת והאגף לחינוך מיוחד, בפרויקט הכשרה רחב

לכלל בתי הספר של החינוך המיוחד בעיר, לקדם מרחב בטוח ומוגנות לתלמידים ולתלמידות בחינוך המיוחד. ממש רוחבי עירוני. איך זה התבצע? בעצם ביצענו את זה בשני שלבים. בשלב הראשון הכשרנו את כל בתי הספר בעיר, בעצם כל תיקי החינוך, חדרי המורים לצורך העניין, של כל בית ספר, קיבל הכשרה, תכף אני אספר על זה עוד. ובעיצומה של השלב הראשון של ההכשרות בבתי הספר, יצאנו לשלב השני, שבו שמנו רגע לנגד העיניים את המקום של שימור הידע ולא לעשות השתלמות לסמן וי וללכת, אלא באמת איך משמרים את הידע, איך מיישמים אותו, בבית ספר, שלא תלוי באדם בהכרח, שמחר יכול לעזוב, איך מיישמים את זה בתוך ההטמעה, ואיך גם באים לא ממקום שיודע הכל, אלא ממקום שמשתף את צוותי החינוך שהם אלו, סליחה על הביטוי, שמפשילים שרוולים ונמצאים בשטח במגע עם אותם ילדים, איך משתפים אותם בתהליך, ומבינים מהם, איך עושים את היישום ואת ההטמעה. אז בעצם השלב הראשון הוא השלב של ההכשרה. בעצם כל צוותי החינוך בחינוך המיוחד, יסודיים ועל יסודיים עברו הכשרה של שישה מפגשים בנושא באמת של מיניות, איתור ומניעת פגיעה מינית בקרב ילדים, תלמידים ותלמידות. התוכנית נעשתה בשיתוף פעולה, ואני חושבת שזה החלק בפרויקט שאני הכי גאה בו. שיתוף פעולה עם מנהלי בתי הספר בפועל, לא באנו עם איזו תוכנית ואמרנו להם, את זה אתם לוקחים וככה אתם עושים.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: לא כפייה.

שירה אברהמי, מכון חרוב: כן, אלא ישבנו עם כל בית הספר, וראינו איך הם יכולים לקחת את המתנה הזאת שהעירייה מביאה להם במידה מסוימת, ואיך אנחנו הופכים את זה למידות שלהם וליכולת שלהם להתגייס. אז זה מתחיל ביום של ההכשרה.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: אני רוצה רק לתת רקע. כל הדבר הזה התחיל כשאני בפעילותי הגעתי לתת הרצאה למנהלי בתי הספר המיוחד על מניעת הטרדה מינית. ואז זה עלה תוך כדי השיחה, הבנתי שאין להם שום כלים, אין נציג. היא אומרת לי, מורה, הוא ירצה לחבק אותי, אתה יודע, ילד עם מוגבלות, אין מה להגיד, אין מה להגיד, רק

לחבק, זהו. חוסר הידע ואנשים כותבים לה גם, זה שנתיים אנחנו בעולם אחר.

שירה אברהמי, מכון חרוב: אז באמת, תכף אני אכנס לתכנים ונראה בדיוק על מה את מדברת ומה נתנו להם במובן הזה. אבל כן אני גאה שכל בית ספר קיבל את זה בחליפה המותאמת שלו. התכנים והידע הוא אותו ידע, אוקיי? לכולם. אבל ה, איך שהם צרכו אותו, היה בהתאם לצרכים שלהם. ואיך הם משלבים באמת את כל הצוותים, כולל צוותי סייעות ממקצועות הבריאות שעובדים בבתי הספר של החינוך המיוחד, באמת כולם, זו הייתה מלאכת בחירה מאתגרת, וגם מלחמה שנכנסה ככה לאמצע, אבל אני מרצה שעשינו את זה בצורה הכי טובה שהייתה יכולה, להיות וכמובן אנחנו מדברים על חינוך מיוחד, אבל אתם בוודאי יודעים שחינוך מיוחד זה-

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: אלף סוגים.

שירה אברהמי, מכון חרוב: כן, כן. לקיים דיון שלם רק על מה זה חינוך מיוחד, מי נמצא שם, לא דומה המוגנות של תלמידים שמתמודדים עם מגבלות פיזית מאוד מאוד קשה, לתלמידים עם אוטיזם או עם מגבלות שכלית והתפתחותית. גם בתוך מלאכת הדיוק, היה צריך לדייק את הפרקטיקות ואת הכלים לכל אפיון. כן התחלנו, התכנים שכאילו בעצם בהשתלמות, התחילו גם מהמקום הזה של רגע לתת לגיטימציה למיניות. אנחנו יודעים שמיניות היא תהליך התפתחותי אוניברסלי. היא קורית לכולם, גם אם הילד בעיכוב התפתחותי בזירות אחרות. וזה גם מה שיוצר את הפער והבלבול, וזה גם ככה דלת למי שרוצה לנצל ולפרוץ את גבולות הגוף והנפש ולפגוע. זה בדיוק הפער הזה בין ההתפתחות המינית שקורית כך או אחרת, או התפתחות שכלית, או פיזית שככה מורכבת, ובאמת התחלנו רגע להעניק להם את, העובדה הפשוטה הזאת, שזה מתפתח ומתפתח אצל כולם. ואז גם בתוך זה, איך להגדיר מהו מגע חברתי בבתי הספר, ומהו מגע תפעולי. גם כשנצטרך לגעת, ולפרוץ את גבולות הגוף, איך אני עושה את זה בצורה מיטיבה ולא פוגענית, ובעיקר מכבדת. איך אני עושה מגע טיפולי שהוא מכבד. הרצון להיטיב גורם לנו לגעת בהם גם ולחבק אותם ולנחם אותם, אבל בסוף, אנחנו מנחמים

נערים ונערות. אז לא אכנס לעומק של התכנים, אתם רואים את התכנים, זה מתחיל מהמיניות הבריאה עד הפגיעה עצמה. ואיך לוקחים את כל זה ויוצרים מרחב מוגן בתוך בית הספר, בין אם המרחב הפיזי ובין אם ככה, שיתוף פעולה עם שירותים אחרים בקהילה, כדי להגן על אותם תלמידים. זה היה השלב הראשון. בשלב השני בעצם יצאנו לאיזשהו תהליך של יישום והטמעה וכינסנו לדעתי בקיץ של 2024, את כל צוותי החינוך המובילים של בתי הספר, מנהל, סגנית, יועצת חינוכית, באמת כל מי שנחשב בצוותים המובילים, יצאנו לכנס שבו היו ועדות היגוי, וכל צוות הביא ככה את ההמלצות שלא יושמו. את כל זה, יחד עם כל הידע שנצבר בהכשרות, איחדנו בעצם למדריך שנמצא כאן לפנינו, שגם שיהיה את כל הידע ומסכם אותו, הידע שעשינו בהכשרות.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: ליאור, אני מציעה לך גם שתעבירו את זה לרשויות אחרות, כאילו, אנחנו עשינו את זה, אנחנו הוצאנו מלא כסף על זה, מאות אלפי שקלים, ואנשים עוזבים גם על זה ברשויות אחרות, ברשותך, אם אתה מסכים, אפשר להעביר את זה לרשויות אחרות. כי זו תוכנית זהב והשקענו פה מאות אלפים, זו תוכנית מאוד מאוד יקרה, הם לא צריכים להתחיל את הכל מהתחלה.

שיר כהן, מתאמת פעולות מינהל חינוך: אני חושבת שאפשר להעביר את זה לעידית גולדברג, יש שם בפברואר כנס של מנהלי האגפים של כל המדינה.

שירה אברהמי, מכון חרוב: ובעצם גם, יותר מהידע, יש פה גם המלצות ליישום. המלצות של איכות, שנכתבו על ידי אנשים בשטח, שבעיניי זה שווה ערך. אני כן רוצה רגע גם לייצג את מכון חרוב ולהגיד אולי איך אפשר, איך אני יכולה להשתמש עכשיו בפלטפורמה שלכם כדי להזמין אתכם ובעיקר תושבי ותושבות העיר המיוחדים והמיוחדות שלכם, לקחת חלק גם במהלך בזירה, לא רק העירונית, אלא גם בזירה הלאומית. בתחילת החודש הושק בבית הנשיא, במעמד מיכל הרצוג, אשת הנשיא, הגל השני של הוועדה הציבורית לשינוי מדיניות ביחס לפגיעה מינית בילדות, הגל השני מתמקד בילדים בעצם בפגיעה באחוזות המיוחדות. בעצם מה שאני מבקשת ממכם זה האם אפשר, להזמין תושבות ותושבי עיר

שרוצים לקחת חלק בלהשמיע את הקול שלהם ודרך הקול שלהם לכתוב מדיניות ברמה הלאומית, איך לטפל ולהיטיב עם אותם ילדים שנפגעו.

ליאור שפירא, יו"ר הועדה למיגור אלימות וסגן ראש העיר: אני רוצה לשאול אותך שאלה. האם ההכשרה שנתתם, ולצוות ההוראה לזהות אם יש פגיעה, בילדים שהם באים למערכות החינוך? או האם זו הכשרה איך לטפל מול הילדים במסגרת מערכות החינוך? או גם וגם?

שירה אברהמי, מכון חרוב: גם וגם. זה דברים שהם תלויים אחד בשני. היכולת שלי ככה להעניק חינוך טוב יותר, או סיכוי טוב יותר, הוא גם, יקדם את המוגנות שלהם ואת החשיפה של פגיעה מינית.

ליאור שפירא, יו"ר הועדה למיגור אלימות וסגן ראש העיר: וכתוצאה, אני מבין שזה משנת 2023 התקן הזה?

שירה אברהמי, מכון חרוב: נכון.

ליאור שפירא, יו"ר הועדה למיגור אלימות וסגן ראש העיר: האם כתוצאה מכך משהו קרה אחר כך? בהקטנה, בדיווחים?

שיר כהן, מתאמת פעולות מינהל חינוך: הצוותים מדווחים שזה מאוד, נתן להם כלים. א', אני חושבת שכשהצוות מרגיש שיש לו יותר כלים להתמודדויות האלה, והוא יודע גם להציף את הגבולות מול התלמידים, ובתוך הדבר הזה, השאלה, הרעיון שלך, של האם זה פנימה או החוצה, אז בתוך העולם הזה, כשהילדים, גם הצוות מרגיש בטוח יותר לבוא, ולטפל בסיטואציות מורכבות אל מול התלמידים, וגם זה נותן איזושהי מראה לתלמידים, לאיך נכון להתנהל, כשהילד הזה, זה יהיה בסיטואציה אחרת, שמישהו אולי יחצה איתו את הגבול, הוא ידע להגיד לו, זה לא נעים לי וזה לא דבר מובן מאליו.

ליאור שפירא, יו"ר הועדה למיגור אלימות וסגן ראש העיר: האם זה מראה תוצאות?

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: מה התוצאות שאתה מחפש? האם פחות פתיחת תיקים בפרקליטות? פחות תיקים במשטרה? פחות פגיעות מיניות? זה מה שאנחנו בעצם מחפשים. כדי לנטר את הדבר הזה כיוון

שהתחלנו ואמרנו שפגיעות מיניות, בכלל, עזוב רק אנשים עם מוגבלות, גם פגיעות מיניות בנשים, בעבירות מין, זה תת תת דיווח של התת תת תת דיווח. אם באלימות במשפחה בקושי, אישה שמקבלת מכות בקושי באה ומתלוננת במשטרה, אז בעבירות מין היא בכלל לא מתלוננת. כאילו אחת מתוך לך יודעת כמה מתלוננת. פגיעות מיניות זה נושא שמאוד, מאוד, מאוד, קשה לגלות אותו, הוא גם הרבה פעמים מתגלה שנים אחר כך, וזה כל ההתיישנות שונה, כל החוק הוא שונה לחלוטין, כי פגיעות מיניות אישה, כדי להתלונן, צריכה לעבור תהליכים, והרוב גם לא יעלה, תלוי על איזה עבירה לפי חומרת העבירה. אבל ההתיישנות נספרת מגיל 18, כי פגיעות מיניות בילדות, ההתיישנות היא שונה לגמרי בין עבירות מין ובין עבירות אחרות.

ליאור שפירא, יו"ר הועדה למיגור אלימות וסגן ראש העיר: ואם זה אחרי גיל 18?

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: אז תלוי לפי חומרת העבירה, אני לא זוכרת להגיד לך עכשיו בעל פה. אם זה אונס, אז יש התיישנות יותר ארוכה מאשר נגעתי בך "והרשת לי". אני אגיש לך מסודר. על עבירת ההתיישנות, מי שמסכמת, אני צריכה להגיש לליאור את המדרג של ההתיישנות בעבירות מין.

שירה אברהמי, מכון חרוב: אפילו בעבירות מין בתוך המשפחה.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: כן, כן, יש מפרט. אבל לא, אני לא רוצה להיות. אני לא עורכת דין, אני רוצה להיות מקצוענית ולהגיש לו את זה באופן מסודר ולא, כי זה מאוד מאוד תלוי במה העבירה. אני אגיש מסודר.

ליאור שפירא, יו"ר הועדה למיגור אלימות וסגן ראש העיר: מצוין. אז כאילו השאלה שלי הייתה יותר האם מישהו במערכת החינוך, שעבר את ההכשרה הזאת, הרים דגל אדום ואמר שוב, יש חשד של באמת ככה וככה?

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: כן, יש יותר דיווחים. אני יכולה להגיד גם אליי מגיעות התייעצויות, וגם יש לנו יועצת שכל הזמן היא מקבלת טלפונים. יש כתובת, עירונית, לבוא ולשאול שאלות, זה כל

הסיפור, גם יש לנו פרקליטה בכירה שמלווה אותנו בנושא הזה, והיא גם נותנת את הטלפון של המנהל, שמתקשרים גם לשירה וגם אליה וגם אליי ושלא יודעים מה לעשות מציפים את זה. ובכך אתה מונע הרבה פעמים פגיעה. אז בזה אני כן יכולה להגיד לך במדד הפנימי שלנו, שמספר ההתייעצויות, וגם, אתם יודעים מה? גם בהטרדות מיניות אני מרגישה ירידה בחינוך המיוחד, כאילו, שאני מקבלת, כאילו גם שמה יש ירידה. ברור שברגע שיש ידע וכלים, ואתה גם לא מפחד, אתה יכול להרים דגל כשצריך להרים דגל, אתה יודע למי לפנות כשאתה רוצה להרים דגל, אז זה מוריד את הפגיעות, חד משמעית.

שיר כהן, מתאמת פעולות מינהל חינוך: אני רוצה בהזדמנות הזאת להגיד ממש תודה לרשות לחוסן, שהן השותפות הכי מושלמות שיכולנו לבקש אי פעם. ושניה יותר מזה, אני חושבת שמהלכים כמו זה, עוזרים לנו לשמר כוח אדם איכותי בעיר, כי המורים והמורות האלה שלא היו להם כלים ועכשיו כשיש להם כלים והם יודעים שהכלים האלה, סליחה, לא יודעת אם זה ציטוט או לא, לא התקבלו על ידי המשרד, למרות שזה התחום והעיר שמה את זה למטרה לתת להם את הכלים האלה, זה לא ברור מאליו בכלל והם מעריכים את זה מאוד.

הדס רגולסקי, חברת מועצת העיר: אני רוצה להגיד לכם שמה שעשיתי עכשיו זה לשלוח לאמא של ילדה שפה בעיר, כבר לא ילדה, ונאנסה בחינוך מיוחד. ואני כל כך מתרגשת מזה שזה קיים. להודות לכם ותודה.

נועה דגן, הרשות לחוסן: טוב, אז מניעת אלימות במרחב הדיגיטלי, זה הנושא שנבחר השנה להוביל את יום המאבק באלימות כלפי נשים.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: אני רק רוצה לפני שעוברים למרחב הדיגיטלי להגיד, אני לא מציגה פה, כל בתי הספר שלנו, העל יסודיים, עוברים תכניות עומק עם מרכזי הסיוע לנפגעות ונפגעי תקיפה מינית. בסדר, אני רק מציגה כי שלא תחשבו רק, אני, גם כבן אדם, גם כמנהלת בעיריית תל אביב יפו, גם כיועצת של רון חולדאי, הסיפור של אוכלוסיות עם כפל זהויות, בוער לי. כי זה המגדלור שלנו ולכן כשיש פגיעות מיניות באוכלוסייה ערבית אנחנו נהיה שם, כשיש פגיעות מיניות בילדים עם

מוגבלות, אנחנו נהיה שם, שיהיו פגיעות מיניות וילדים יותר מוחלשים, אנחנו ראשונים נהיה שם, זו תפיסת עולמה של עיריית תל אביב יפו ולשם אנחנו הולכים. קודם כל לטפל, בשקופים שלא רואים אותם, שאין מי שיראה אותם, העירייה תהיה שם ראשונה, ואחר כך אנחנו נעבור למקומות האחרים. אז אני אומרת, כל בתי הספר העל היסודיים בתל אביב יפו, אנחנו גם בתוכניות העבודה, שיר פה, ובנושא תוכניות העבודה ויעל יכולה להגיד, אנחנו קוראים לזה הוגנות ומוגנות מגדרית. העירייה משקיעה בזה המון כסף וזה על סדר, וזה נמצא על השולחן. עוד פעם, שוב, הייתי שמחה שעוד יחידות ילכו לחינוך רווחה וזה. עכשיו אנחנו עוברות ליום המאבק באלימות שכבר היה לא מזמן. לקמפיין שלנו.

נועה דגן, הרשות לחוסן: מדובר במועד בינלאומי, 25 בנובמבר, כל שנה בעצם אנחנו מתמקדים בנושא האחר והשנה, הנושא הוא מניעת אלימות מגדרית במרחב הדיגיטלי כי אנחנו מבינות שזה כפי שעלה בוועדה הקודמת וגם אחת לפניה, אתגר מאוד מאוד מרכזי בשנים האחרונות ובשנים שעתידות לבוא. עם שתי מטרות מרכזיות. הראשונה זה העלאת מודעות, בדגש על החלטה של תכנים מיניים ללא הסכמה, ותכף אני אראה גם באמת את הקמפיין, והשני זה הנגשה של מידע וכלים לתושבות ולתושבים וגם את אלון מיחידת הנוער וגם את נועה ובר שיציגו מה העשייה של אורנור ויחידת הצעירים, לעומק בהקשר הזה. אז אני כן אראה רגע את הקמפיין. בעצם הקמפיין כלל גם סרטון שקיבל מאות צפיות ושיתופים ברשתות החברתיות. וגם שילוט במרחב הציבורי. מערכי שיעור. דיברתי על הקמפיין, אני אראה את הכל. בוודאי.

** מוצג לוועדה סרטון על ידי נועה דגן.*

נועה דגן, הרשות לחוסן: אז באמת היה פה שיתוף פעולה וזה הקמפיין-

ליאור שפירא, יו"ר הועדה למיגור אלימות וסגן ראש העיר: אני ראיתי את זה.

נועה דגן, הרשות לחוסן: זה היה בניו מדיה העירוני.

נוי אלרואי-שניצר, חברת מועצה: לא, אנחנו גם שמנו את זה לבתי הספר שלנו, פתחנו למנהלים, הן יכולות לספר, אנחנו ביום הזה מאוד מנסות לתפוס אותו

כעוגן, כדי באמת לדבר על הנושאים שכואבים ולא אז זה באמת השילוט שהיה במרחב הציבורי, תחנת אוטובוס וגם בכניסה לעירייה.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: אני חייבת להגיד שזה חלק מהבעיה שלנו, בכלל, עם כל הנושא הזה ושוויון ואלימות כלפי נשים. זה לא מקבל תהודה. וזה לא מקבל מספיק תהודה, כי אני חושבת שאצלכם זה בראש סדר העדיפויות.

נוי אלרואי-שניצר, חברת מועצה: אבל אפשר להתווכח על זה גם.

הדס רגולסקי, חברת מועצת העיר: לא, אבל מי שצריך לקבל את זה, זה לא אנחנו, זה אנשים יותר צעירים.

נוי אלרואי-שניצר, חברת מועצה: למה? לא מסכימה עם זה בכלל.

נועה דגן, הרשות לחוסן: אז אני אגיד במילה ואז אני באמת אתן לשותפות כאן, לשותף, להציג. אז שילוב בפרסום, דיברתי על זה, גם היה עמוד באתר העירייה שכלל גם כאלמנט זיהוי של שתילה לשירותים החברתיים ולדיווח ולטיפול, פעולות חינוכיות, היו גם מערכי שיעור בכל בתי הספר מכיתה ד' עד כיתה יב', יחד עם עמותת לתת פה, שבמסגרת המערך גם הוקרן סרטון שעכשיו ראינו, זה בעצם היה בכל בתי הספר, הכשרה של צוותי חינוך בעצם בנושא, ומרכז ההורות גם התייחסו. בהקשר לזה. שיר, יעל, תרצו להוסיף על זה משהו? לפני שאני קופצת.

שיר כהן, מתאמת פעולות מינהל חינוך: פשוט, הקמפיין, כאילו כמו כל מהלך שלנו, רק ספציפית על.

יעל צברי, מנהלת פרויקטים פדגוגיים: הקמפיין הזה עובד, כלומר זה דבר שמעניין את הילדים, זה דבר שמעסיק אותם, זה מעורר הדים בתוך השיעורים, המורים הבינו כמה זה רלוונטי, לא היה צריך להסביר למה זה קיים.

שיר כהן, מתאמת פעולות מינהל חינוך: וזה מתחבר גם ממש עם כל המהלך של חינוך וקשב, הוצאת סמארטפונים ואוריינות דיגיטלית. ויותר מזה, אני חושבת שזה אומנם זה היה מהלך, בחלק מבתי הספר היסודיים, זה היה מהלך

נקודתי, כלומר ביסודי אנחנו עוד לא ברצף שהיינו רוצות להיות, אבל זה גרם להפתעה. מבחינת הפעילות.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: הפעילות שלנו הרבה יותר עצימה בעל יסודי. אמרתי לך, אנחנו עכשיו.

שיר כהן, מתאמת פעולות מינהל חינוך: אבל זה גרם להם להבין, לצוותים החינוכיים, כמה הדבר הזה קריטי להם ואני חושבת שזה ממש מקפצה להמשך.

נועה דגן, הרשות לחוסן: קיבלנו פניות מעשרה בתים ספר בעקבות הדבר להכניס.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: אני לא עובדת מול ועדי ההורים, אני כן עובדת מול מרכז ההורות בענף. מרכז הורות של החינוך, אבל זה לא. כי אני עובדת מול מנהל החינוך.

שיר כהן, מתאמת פעולות מינהל חינוך: אנחנו מי שמתווך לוועדי ההורים של העיר. אני זאת שעובדת עם ועדי ההורים של העיר. הם מקבלים כל דבר, וכל מה שעולה-

ליאור שפירא, יו"ר הועדה למיגור אלימות וסגן ראש העיר: הם פעילים ועדי ההורים לא?

קרני, עוזרת של ליאור שפירא: כן, כן. ועד ההורים מאוד.

שיר כהן, מתאמת פעולות מינהל חינוך: וגם בכל בתי הספר. אין לנו בית ספר שאין לו ועד הורים.

אלון שלאין, מחלקת נוער וצעירים: אז במחלקה לנוער וצעירים, אני מייצג חלק של הנוער, וצעירים בנפרד. עשינו לתנועות וארגוני הנוער חוברת פעילות, מקיפה עם תכנים שמתאימים מכיתה ד' עד כיתה יב', כולל צרכים מיוחדים. אפשר לראות פה טעימה ממנה, ופה יש גם את החוברת אם מישהו רוצה לראות. בהיקפים מאוד גדולים, בני נוער בעיר, בערך זה הגיע בסוף, זה משהו כמו, כאילו לא כולם אמרו את זה, את האופציה לבחור ולהשתמש בזה, אבל יש משהו כמו 15 אלף בני נוער..

נועה דגן, הרשות לחוסן: צופים תנועות נוער וארגוני נוער ואנשים שאנחנו מצליחים לתפוס בנקודות קריטיות ואז הם אומרים את זה גם בבית הספר וגם אחרי זה בצופים וגם מסיימים את זה בניהול מדיה.

אלון שלאין, מחלקת נוער וצעירים: זה ממש מערכים שאנחנו בנינו להם, אנחנו מעבירים את זה לתנועות הנוער, לרכזים, ומעבירים את זה למטה. בצופים למשל, בסוף, נער בכיתה י׳ שמדריך קבוצה של ילדים בכיתה ה׳ למשל, ואנחנו בנינו לו פה ממש מערך שמתאים לו כך, תתאים לו לקבוצה שלו ותשתמש בו, לקרוא אותו גם בסרטונים שאנחנו בנינו, תכנים שאנחנו הוספנו. שיהיה לו-

ליאור שפירא, יו״ר הועדה למיגור אלימות וסגן ראש העיר: אתם לא מלווים אותם?

אלון שלאין, מחלקת נוער וצעירים: אנחנו מלווים את הצוותים, והצוותים בשטח מלווים אותם.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: זה בכל נושא של כל אדם זה לפי שלבים לצורך העניין.

ליאור שפירא, יו״ר הועדה למיגור אלימות וסגן ראש העיר: אתם פוגשים את המדריכים ונותנים להם הכשרה?

אלון שלאין, מחלקת נוער וצעירים: פוגשים את הרכזים.

ליאור שפירא, יו״ר הועדה למיגור אלימות וסגן ראש העיר: רכז אחד שניים בכל שבט?

אלון שלאין, מחלקת נוער וצעירים: למשל, בין היתר.

ליאור שפירא, יו״ר הועדה למיגור אלימות וסגן ראש העיר: יש שרשור?

אלון שלאין, מחלקת נוער וצעירים: אנחנו בסוף נפגוש מאות מדריכים בכיתה י׳.

ליאור שפירא, יו״ר הועדה למיגור אלימות וסגן ראש העיר: נו מה רע בזה?

אלון שלאין, מחלקת נוער וצעירים: אנחנו לא יכולים להגיע למצב זה.

יעל צברי, מנהלת פרויקטים פדגוגיים: זה עובד ככה גם בבתי ספר, יש רכזות חברתיות שנפגשות, עוברות הכשרה וזה עובר למורים.

ליאור שפירא, יו"ר הועדה למיגור אלימות וסגן ראש העיר: וזה מאוד משפיע עלינו בתנועה עירונית, ולא להגיע למדריכים, אלא להגיע לרכזים זה מספיק?

נוי אלרואי-שניצר, חברת מועצה: יש לך גם זכייה כפולה. אני מחזקת אותך. אני אומרת שיש פה זכייה פעולה כי אם ילד בכיתה י' הופך להיות שגריר אמיתי, אז במקום חבורה שהוא יושב בערב לשתות בירה עם חברים, הוא גם יודע להיות חכם הלאה.

אלון שלאין, מחלקת נוער וצעירים: אני אגיד על זה עוד מילה, אני אגיד עוד מילה, יכול להיות שזה יגיע בהקשר הזה לכל המדריכים שהם כיתה י' או יא', אבל עוד פעולות שאנחנו עושים במהלך השנה, כי זה בפריסה רחבה בכמויות אדירות, וזה לא כמו בחינוך הפורמלי שאתה תופס אותם.

ליאור שפירא, יו"ר הועדה למיגור אלימות וסגן ראש העיר: שנייה, אתה אומר מתקדם, ולא נותן לי לשאול. למה צריכים את הפריסה?

אלון שלאין, מחלקת נוער וצעירים: אין לי יכולת, אין לי יכולת ל-

נוי אלרואי-שניצר, חברת מועצה: זה רק אתה?

אלון שלאין, מחלקת נוער וצעירים: א' כל כן. אני, היחיד, אין לי את היכולת לקבץ מאות, מדריכים בכיתות י', י"א.

ליאור שפירא, יו"ר הועדה למיגור אלימות וסגן ראש העיר: למה? אם אתה, לא יודע מגיע, שבת, שישי לשבט, נותנים לך את השכבה הבוגרת..

הדס רגולסקי, חברת מועצת העיר: ויש לו 18 שבטים.

אלון שלאין, מחלקת נוער וצעירים: אז מה שאנחנו עושים במהלך השנה, בהקשר הזה, אנחנו מביאים, בפריסה רחבה, כל שכבת ט', בתנועת הצופים בעיר, גם רכזי נוער, עוברת, בנוסף לסדנאות, כשהמרכז סיוע גדל, מעבירים לבתי ספר, ועוברות סדנאות נוספות ותוכן נוסף, מאז שהצוותים של המרכז... מעבירים, ושם לצוותים גם הצעירים, י', יא', יב', וגם הבוגרים, אחרי

צבא, אנשים שעובדים, אנחנו מעבירים בצורה ישירה ברמה גם לא של כולם, אלא ברמה של פר שבט, להתמודדויות שלהם בתוך השבט. השבט בשכונת התקווה הוא לא כמו שבט פה של דיזנגוף, מעבירים ברמה של השבט עצמו והדברים שהם מתמודדים איתו, הכשרה ספציפית.

הדס רגולסקי, חברת מועצת העיר: אני רוצה להגיד שעשיתי סקר לא מייצג, בקרב שלושה ילדים שלי. שניים אמרו שלא עברו כלום.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: באיזה כיתה הם?

הדס רגולסקי, חברת מועצת העיר: ט' ו-ז'.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: לא יכול להיות. כי יש לי רשימה של כל בתי הספר ואני יודעת את זה. זה לא יכול להיות הדס.

שיר כהן, מתאמת פעולות מינהל חינוך: ספציפית המנהל שלי, רוני, הוא ראש של דיזינגוף. הוא דיבר איתי על לקחת את התכנים במשאבים. הוא גם ענה לי על המייל.

הדס רגולסקי, חברת מועצת העיר: אני חושבת, הצופים זה אחד המקומות עם הכי הרבה השפעה בעיר הזאת וצריך להגיד גם עם לא מעט בעיות, שקשורות לאלימות מינית בין חניכים וחוסר גבולות, בשכב"ג ובין היתר אני שומעת את זה, השטות הזאת שבצופים בתל אביב יש הפרדה מגדרית עד כיתה ח', אני חושבת שזו טעות. זה סותר את הקונספט, ואז מכיתה ט' פתאום כל ההורומונים מתפוצצים, ויש את ההתמודדות הזאת.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: אנחנו נשב ביחד, קודם כל מה שנעשה ונעמיק ונציג תוכנית גם מעודכנת וגם מדויקת בפגישה הבאה.

בר פרידמן, עובדת סוציאלית קהילתית באורנור: בר ונועה. טוב, אנחנו כן רגע נציג, כאילו תכף נגיע לקמפיין שעשינו בשותפות מרכז הצעירים ואורנור. אבל כן רצינו רגע להציג את התהליך המקדים כי בסוף חודש המאבק זה, שזה חודש אחד, יום אחד שמציינים אותו, ואנחנו עשינו תהליך משמעותי שככה, אני חושבת שהוא באמת, אם אנחנו מדברים פה על ועדה למיגור אלימות, צורה לאיך אפשר, לא יודעת אם למגר, אבל אולי קצת לצמצם

ולמנוע אלימות. בעצם כאילו אנחנו, אני חושבת שהתוצאה של הקמפיין היא פעולה נקודתית שהיה לה גם עבר וגם אנחנו כבר חושבות את העתיד. הבאנו, מודל קטן רק כדי להסביר איך אנחנו מסתכלים על זה, באורנור לעניין המניעה. זה מודל ששאול מעולמות הרפואה שמדבר על שלושה שלבי מניעה, כי ככה אנחנו בעצם עובדות, באורנור בעבודה קהילתית, בהסתכלות גם על אנשים שהקהל הרחב, ככה דיברתם קודם על איך אנחנו מגיעים לכולם, אז הקהל הרחב שלא בהכרח נמצא במעגל האלימות. ואיך אנחנו נותנים ככה כלים לייצר מערכות יחסים בריאות, על האנשים שאולי כבר כן נמצאים בתוך מערכות יחסים אלימות, אולי כמו שדיברתם קודם, עם הילדים שנפגעים, ואיך אנחנו נותנים להם את היכולת לזהות, ואולי להגיד, או לאנשי הצוות לזהות, ולאתר, ולדעת למי לפנות ומה לעשות. וכמובן המקומות שבהם אנחנו מרכז אורנור נמצאים, שזה כבר כשמכירים, אז הטיפול שלנו כאנשי מקצוע בתופעה, באנשים, נשים, גברים וילדים, שנמצאים במעגל האלימות. אצלנו ספציפית גם ההתמקדות היא בתוך מערכות יחסים עם המשפחה, אבל יש גם את מרכז מעיין של השירותים החברתיים שהוא מטפל בפגיעות מיניות וככה, אני חושבת שזה שיתוף פעולה חשוב, גם אנחנו נדבר עליו תכף בהשגת המטרות שלנו, גם של מרכזי הצעירים וגם שלנו בהכפלת כוח של שתי יחידות בעיר. זה ככה מה היה עוד מקדים לזה. בשנתיים האחרונות בעצם התחלנו בזה שבזמנו קליה שמנהלת את מרכזי הצעירים, באתי אליה למזא"ה 9, אמרתי לה קליה בואי נעשה איזה משהו קצת, נכניס, את הנושא הזה של אלימות במערכות יחסים בקרב הצעירים, היא אמרה לי בר, תקשיבי זה לא סקסי, זה לא רלוונטי. צעירים אנחנו צריכים למשוך אותם סביב דברים אחרים, איך נביא את זה? וממש שברנו את הראש ובאמת התחלנו לעשות כל מיני פעולות קטנות, אם זה ערב על יחסים ומלחמה שהגיעו, רואים למטה (במצגת) די הרבה צעירים וצעירות, ומעגל גברים שהראשון היה קטן מאוד והשני כבר היה יותר משמעותי כי כל סביב המלחמה היה יותר צורך לדבר וכבר כמו פטריות קמו מעגלי גברים שכבר לא היו קשורים אלינו. ואחרי זה חודש המאבק שהוא היה בשוטף. מעגלי גברים היה כמה גרסאות.

<u>ליאור שפירא, יו"ר הועדה למיגור אלימות וסגן ראש העיר:</u> מה זה?

בר פרידמן, עובדת סוציאלית קהילתית באורנור: מעגל של גברים שנפגשים כדי לדבר על מערכות יחסים, על המורכבויות שהם מתמודדים איתם.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: זה לא בקהילה, זה בתוך המשפחה. אבל הם משתפים. כמו שיש, סתם אני אגיד, אפילו אמ.איי. ראית את הסדרות? שיושבים ביחד ומדברים וכל אחד משתף את החוויות שלו ואת הקשיים שלו.

בר פרידמן, עובדת סוציאלית קהילתית באורנור: הם גם לתמיכה וגם למתן סיוע.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: יעדים מאוד קטנים, כדי באמת לעשות את הקבוצות האלה. אני חייבת רגע להגיד משהו על החברה הישראלית שלא אמרנו בתחילת דברנו. אנחנו גם מאוד מיוחדים מכיוון שאנחנו גם מדינה במידל איסט עם כל המשמעויות והמאצ'ו והזה וגם מדינה מאוד צבאית. וגם הילדים מחונכים ויש לנו על זה הרבה מחקרים מגיל קטן, אל תבכה תהיה גבר, בואי יפה שלי תני חיבוק, נסיכה, אנחנו מוסללים, פה במדינת ישראל, מוסללים מגיל מאוד מאוד קטן, גברים, אסור להם להפעיל רגשות, אסור להם לבכות, הם צריכים להיות מאוד מצליחניים. יש לזה מחירים רגשיים שמתעצמים במלחמה, ובאים אחר כך לידי ביטוי בתופעות אלימות. בסדר?

נוי אלרואי- שניצר, חברת מועצה: מדברים בצורה פתוחה, הוא כל פעם משתף חוויה שלו. כן, חוויה שהוא עבר.

בר פרידמן, עובדת סוציאלית קהילתית באורנור: בעיקר המטרה הייתה לתת כלים לצעירים וצעירות כדי לייצר מערכות יחסים בריאות בהמשך. בכל מיני אופנים. אבל זה, זה רק להראות כזה, איך התחלנו את הקשר עם מרכזי הצעירים.

נועה סומר כהן, מנהלת פיתוח ומצוינות לצעירים: בשם הדוגמה יש הרבה מאוד מעגלי גברים בנושא מילואים עכשיו.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: בואו נעשה סיור שם, בואו נזמין את ליאור.

נועה סומר כהן, מנהלת פיתוח ומצוינות לצעירים: זה בדיוק מה שתיארנו כאן, שירותים חברתיים, ואנחנו עושים המון המון קבוצות, עכשיו כקבוצת רגשיות, גם שירותים חברתיים וגם אנחנו.

דוברת: לא בקשר מיניי?

נועה סומר כהן, מנהלת פיתוח ומצוינות לצעירים: לא, לא, גם מעגלי גברים, המגדר זו קבוצת התושבים שלך והיכולת לדבר על נושאים שרלוונטיים עבורך בתור גבר. זאת אומרת, זה לא שבהכרח אתה מדבר על נושאים מיניים, בכלל לא.

ענבל בורנשטיין, מנהלת המטה ומנהל השירותים החברתיים: אבל עולים שם תכנים שגם משיקים כי המצב הנפשי והמתחים והקונפליקטים.

ליאור שפירא, יו"ר הועדה למיגור אלימות וסגן ראש העיר: איך אתן יודעות? אתן יושבות במעגלים האלו?

ענבל בורנשטיין, מנהלת המטה ומנהל השירותים החברתיים: אני לא יושבת במעגלים האלה, אבל יש לנו נציגים.

ליאור שפירא, יו"ר הועדה למיגור אלימות וסגן ראש העיר: יש גבר מטעמכם שיושב?

ענבל בורנשטיין, מנהלת המטה ומנהל השירותים החברתיים: יש מנחים, יש מנחים.

דוברת: אולי משהו שלא נאמר וחשוב שהוא, אני אומרת שזו קבוצה מונחה.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: תקשיבו, אני חושבת שליאור הוא קצת בפערים מהעולם הזה, אני חושבת שזה מאוד הוא פרוטוטייפ. שנייה, אתה לא יחיד, אנחנו חיות במדינה שלנו. זה בדיוק מה שאמרתי. לא עליך אישית (על ליאור).

ליאור שפירא, יו"ר הועדה למיגור אלימות וסגן ראש העיר: אני מתאים לסטריאוטייפ.

ענבל בורנשטיין, מנהלת המטה ומנהל השירותים החברתיים: אבל חשוב רק להגיד, זה מעגלים מונחים על ידי אנשי מקצוע שמובילים את כל מה שקורה במפגש זה לא כאילו משהו חברתי.

בר פרידמן, עובדת סוציאלית קהילתית באורנור: זה לא מועדון שנכנסים אליו בלי תכלית, יש מישהו שמנהל את הפורום הזה.

ליאור שפירא, יו"ר הועדה למיגור אלימות וסגן ראש העיר: אני רוצה לספר לכם משהו, כי אני עולה כאן בשיחות. אני התנצלתי בתחילת דבריי, אוקיי? לפני לא יודע, כמה שנים, עשינו היחידה שלי בצבא, עשתה ערב, וביקשו ממני לעלות לדבר שם וזה. רק היחידה, עשרות אנשים, אבל גם ביחידה, בלחימה, ובפעילות שלנו בלבנון, היה סדר גודל של, עשרים ומשהו אחוז הרוגים. עכשיו, לאורך כל השנים שאחר כך כשהיינו יורדים לישראל, היינו מבקרים את המשפחות ואחר כך לימים, ימי זיכרון, זה בערך היה מסיבות של צחוק עם אלכוהול, אוקיי? זה מה שהיא בתוך המשפחה,

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: כדי לקבור עמוק ולא לזכור.

ליאור שפירא, יו"ר הועדה למיגור אלימות וסגן ראש העיר: ואנחנו מאוד אהבנו את המפגשים האלה, והם דאגו לנו, וארוחות, והיה ממש, אני רוצה להגיד כיף. זה היה מאוד נחמד, ומדברים גם על הבן שלהם שנפטר. אבל זה מאוד גיבש. לימים עברו המון שנים, ולצערי חלק ניכר מהמשפחות כבר, שהילדים שלהם נפלו במלחמה, הם לא קיימים, עם משברים וכל מיני דברים. ואז הזמנו חלק מהמשפחות, יש, אני אומר לכם, מלחמת לבנון הראשונה 82', כן, זה רחוק. עבר זמן מאז, ואני הייתי מדבר בשם, הנופלים ובשם..., ושוב באווירה, אני רוצה להגיד לכם עד כמה זה קיצוני היה בתקופתי, שמישהו היה נופל ונהרג, מטענים וכל מיני דברים, אז היה מאוד עצוב וזה, אבל מה שמאוד הטריד אותנו, שסבב היציאות שלנו עכשיו צומצם, זו המנטליות של ילדים. ילדים בני 18, 19, היינו כזה, משהו. ועכשיו אני הייתי מדבר שם. זה עדיין לא השתנה, האווירה שאתה נמצא עם החבר'ה האלה, האווירה נשארת אותה האווירה, אלא אתה לא מתבגר מזה, אתה נשאר באותה אווירה, כאילו גם תגידי לי. ואז, הקוראים ולדבר ובכל אחד, אגב, מאז, כל אחד עלה בקצוות שונות של דעה פוליטית, ואז אני עולה לדבר, היו סך הכל שלושה דוברים, ואז אני מדבר איתם בתור בדיחה, כן, בתור בדיחה. שבטח כל אחד מאיתנו סובל מפוסט טראומה כתוצאה מהדבר הזה, כי עברנו דברים נוראיים בתקופה שעברנו, ומדברים ומעלים, ואז פינטו עולה לבמה, אחד

הקצינים, לוקח לי את המיקרופון מהיד. למה לקחת לי את המיקרופון? למה קפצת? הוא לוקח את המיקרופון מהיד, ולא מצליח לדבר. מה את יודעת? אצלנו בחדר. יאללה, תרד כבר מהבמה, תן להמשיך. הוא לא עוזב את המיקרופון. הוא לא מדבר ולא כלום ולא זה. ואז עוד שניים עולים שמה, איתי לבמה ולדוד מאז, כי אני לא סיימתי את דבריי. בכל זאת, באה אווירה נורא נחמדה וחברתית. ואז פתאום, אני תפסתי בכי נוראי. אי אפשר להוציא את המיקרופון מהיד שלו. ותפסתי בכי נוראי.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: אתה לא יודע מתי זה מתפרץ לך.

ליאור שפירא, יו"ר הועדה למיגור אלימות וסגן ראש העיר: אני יודע. ואז הוא אומר לי אני לא סיפרתי לך לפני כמה אבל אני נפגעתי טראומה, אני לא ישן בלילות, אני לא מתפקד. למה אני מספר לכם את הדבר הזה? אותו קצין שעלה לבמה, הוא לימים בתקופה הזו הוא המשנה ליועמ"ש לממשלה. אתם מבנים לאיזה דרגה בכירה הוא הגיע, ואף אחד לא ראה את זה אז. ואם הוא היה בא ואומר לנו את זה, היינו, תפסיק את השטויות שלך, אי אפשר היה להרגיע אותו. זו הייתה טלטלה מאוד גדולה לכל הציניקנים בינינו. ולכן אני מאוד מתחבר, ולכן שאלתי על העניין של המפגשי גברים, של דברים כאלה. אני לא חשבתי על העניין, אני בדיוק חשבתי על העניין של, אני רוצה, ככל שהם יודעים לפתור את זה יותר מהר, אני חושב שיהיה יותר קל להתמודד עם זה, והוא מסובך עליו.

בר פרידמן, עובדת סוציאלית קהילתית באורנור: נכון, זה שלושת רמות המניעה שהראנו קודם, שזה באמת אחת מהן. אחת המטרות של הקמפיין של הדוברות, שוודאות.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: זה לא פתרון קסם, זה חלק מהדבר. ולתת גם לילד, לא רק לילדה, להביע את הרגשות שלו בגיל צעיר. אנחנו פשוט גורמים, כמו שאמרתי, מידל איסט. בסוף המחיר שגברים משלמים הוא לא יותר, לא יותר קטן ממחיר שנשים משלמות.

הדס רגולסקי, חברת מועצת העיר: נכון, כן, אבל רק פה בעיר צריך להגיד, שהכרזנו על העיר כעיר דרמוקולקטיבית, מאז חרבות ב-7 באוקטובר. זה עלה פשוט

בוועדה שלי של ה-7 באוקטובר. זה לגמרי משהו שנותן מענה כשהוא מתייחס, לגברים ולנשים ולילדים ולסבא ולסבתות ובעצם-

ענבל בורנשטיין, מנהלת המטה ומנהל השירותים החברתיים: אבל אם רק נשלים, אם רק נשלים, אז גם ביחד עם יחידת הצעירים אנחנו יש תוכנית רק רגע. שזה לכל צעירי העיר, זה לא רק למילואימניקים, שבעצם המטרה והדוברות, אחד הדברים שמאוד עזרה לנו בזה בקמפיין, קודם כל לנרמל את התחושה הזאת, לתת לאנשים תחושה שזה בסדר. שזה בסדר שאתה מרגיש ככה, זה נורמלי. אני חושבת שאנחנו הרבה יותר במקום הזה מאשר בשנת 82', אבל עדיין יש לנו דרך. ואנחנו עושים כל מה שאנחנו יכולים כדי להגיע לאנשים ולהביא אותם. גם שנה שעברה, גם השנה היה לנו רק, כל שנה יש לנו משהו כמו 30 ביחד, עשינו 32 קבוצות כבר לאנשי מילואים, וגם לבנות זוג של מילואים, גם בתוך טיפות החלב, כי אנחנו מבינים שיש כאן הרבה דברים שהמעבר הזה צריך לעזור להם לעבד אותו.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: ליאור, גם הדבר הזה של הפוסט טראומטיים שמסתובבים, אני לדוגמה, יש לי עובד, אני אחראית על הטרדות מיניות. זה פתאום חוזר אליי, הפוסט טראומטי. הפוסט טראומה של היום. הפוסט טראומה שיוצאת בעבירות מין, שם זה גרף מאוד מאוד נמוך. אבל ברגע שזה לא מטופל, זה יוצא לך. אז הרבה פעמים זה יוצא דווקא על אנשים, ילדים, טרנסיות, הומואים נשיות, הדבר הזה.

שיר כהן, מתאמת פעולות מינהל חינוך: אני אוסיף רק למה שענבל אמרה, שגם במרכז הערבות שלנו יש מעגלים ספציפיים לאבות שחזרו ממילואים. איך הוא פוגש אותם במקום ההורי ולאימהות ונשות מילואימניקים ומילואימניקיות בעצמן, אז אנחנו לגמרי מכסות את כל הילדים.

ענבל בורנשטיין, מנהלת המטה ומנהל השירותים החברתיים: טיפת חלב, בית ספר.

בר פרידמן, עובדת סוציאלית קהילתית באורנור: אז אנחנו רגע נתקדם. אנחנו רוצות לקיים את הקמפיין וכל זה רקע שהוא חשוב כי זה פשוט מייצר את הבסיס שבגללו אנחנו חושבות שגם הקמפיין והשותפות הייתה כל כך

מוצלחת. שבעצם חוץ מהפעולות שככה הייתה איזו דריסת רגל ראשונה שלנו עם התכנים האלה במרכזי הצעירים וזה באמת נוצרה שותפות. אז גם כל מנהלי מרכזי הצעירים הגיעו אלינו למרכז אורנור, אני אגיד שגם הנוער הגיעו אלינו, אבל מתוך זה, הישיבה עם מרכזי הצעירים שהצגנו בעצם את הנושא של אלימות במערכות יחסים ודיברנו על זה, ברמה המקצועית ולתת כלים לצוותים, אז בעצם, תכף נועה תעמיק בזה. בעצם יצאנו לאיזושהי תוכנית פעולה משותפת, אבל מתוך הבנה של המטרות המשותפות שכבר מרכזי הצעירים צוידו בכלים בנושא ויכלו ללכת עם זה למרחבים שלהם, מבחינתי זה מכפיל כוח. אני כעו"סית במרכז אורנור, אין לי את הגישה למרכזי הצעירים, זה לא קהל היעד שלי, אין כמו מרכזי הצעירים שיכירו את הצעירים הכי טוב. לי יש את הידע המקצועי בנושא של אלימות במערכות יחסית, והשותפות הזאת יכלה להכפיל את הכוח ולהגיע למרחבים שבהם צעירים נמצאים ובאמת להתעסק במניעה בכל הרמות שלהם. מה זה?

<u>נועה סומר כהן, מנהלת פיתוח ומצוינות לצעירים:</u> נעים מאוד, נועה מיחידת הצעירים. באמת מה שבר תיארה, אני חושבת שממש חשוב בשביל להבין את העובדה שאנחנו לקחנו את הפרויקט הזה כדבר רגע להתייחס לתאריך ולעשות איזה מין "פפאו", אבל זה תהליך שממש לא נגמר פה ואנחנו גם מדברים כבר על ההמשך של הדבר הזה. אני אגיד קצת מטרות, כאילו בר דיברה על המטרות שיצאו מתוך אורנור, אנחנו חזרנו לתוך יחידת הצעירים שמורכבת רק מצעירים. וניסינו להבין איך אפשר בכלל להגיע לנושא הזה, לקהל הזה, נגיד סרטון לרוחב, סרטון לאורך, זו הדוגמה הקלאסית, אבל כמובן שיש יותר, עלה מכל הגברים כמעט בשולחן, הפחד בכלל מלדבר על זה, מהאפשרות השנייה, לדבר על גבולות, לא גבולות, זה בוטל ישר, הפחד מתרבות הביטול באופן כללי, הבנו שאנחנו צריכים ללכת לכיוון מעט אחר, ולהבין איך אנחנו מייצרים פעולה. זאת אומרת, מאפשרים לאנשים לדבר אחד עם השני על הדבר במקום לייצר פחד רלוונטי וצעיר כרגיל שזה נכון לכל הפעילות של יחידת הצעירים, להגיע לצעיר שאיפה שהוא, זאת אומרת לא רק לעשות פעילות ביחידת הצעירים, לחפש את הצעירים איפה שהם, גם ברשתות וגם בחיי הלילה שנדבר על זה עוד מעט ולפנות אליהם עם הדבר הזה. והתמקדנו באמת

בכל מה שקשור בדייטינג וחיי הלילה, זה נבע מתוך המחשבה, מתוך הנושא של רשתות, שהבנו שנוער זה פוגש במקום אחד, ואותנו זה פוגש במקום אחר, בעיקר בכל מה שקשור באפליקציות של היכרויות. אז התעסקנו גם באפליקציות וגם בחיים האמיתיים ובכל מה שקשור בחיי הלילה. לשאלתך, התחום האפור זה בדיוק זה. זאת אומרת, לנסות למצוא את המקום שבו אפשר לדבר על הדברים ולהתעסק בתקשורת. שיש מקומות שמי שתגיד, עוד שנייה אני אספר טיפה על הקמפיין יותר, על חצה לי, לא חצה לי, אם משהו נעים לי או לא נעים לי, ויש מישהי שלא. ואנחנו צריכים טיפה להחזיר שנייה את היכולת לדבר על הדברים כמו שצריך, גם לתת כלים, להצליח לדבר ולהגיד איפה זה חוצה ולא חוצה, וגם לתרגל בעצמנו את הלשאול ולהבין האם אני חוצה או לא חוצה, מתן ידע וכלים בנושא לצעירים, אני אדבר עוד מעט. וכמובן העלאת מודעות לשירותים עירוניים, שזה אני אגיד רגע בפורום הזה, שאני לא חושבת, אני אמנם צעירה ואני כבר כמה שנים ביחידת הצעירים, אני לא חושבת שעשינו פרויקט כזה מעמיק ורציני ומשמעותי כמו הפרויקט הזה, וזה רק בזכות הליווי גם של נועה וגם של בר מהרשות החוסן, ומרכז אורנור. אפשר להמשיך? אני מדברת על הפרויקט עצמו. לא לחצות לי. בעצם המטרה הראשונית שלנו הייתה להכניס להם. לתוך האווירה הצעירה, שמישהו, אם לא נעים לו משהו, יגיד "חצית או לא חצית". זה בגדול הדבר. לא לחצות לי. זאת אומרת להכניס סלנג לדיבור, דיברנו על זה שלפעמים זה יכול להיות כבד, ואנשים מאוד מפחדים כבר מהיכולת לדבר על זה, אז טיפה להקליל את השיח ולהצליח לדבר על זה בצורה מעט אחרת.

הדס רגולסקי, חברת מועצת העיר: הסיפור הוא כל פעם, איך לשבור את מחסום הלא רוצים לדעת בנושא הזה, ולנסות להידחף לקהלים ולעולמות, כדי לדבר על הנושא הזה. זה כל הזמן ריקוד מאוד, מאוד עדין, כי אנשים בטבעי שלהם, לא בא להם לשמוע על אלימות מינית.

דוברת: זה לא מינית, זה אלימות במערכות יחסית.

הדס רגולסקי, חברת מועצת העיר: אלימות בכל הרצף שלה. זה מהרצף של אלימות מינית.

נועה סומר כהן, מנהלת פיתוח ומצוינות לצעירים: כן, כן, אני אדבר על הקמפיין ואז אני אסביר גם את המספרים, אבל אני אגיד שזה לגמרי זה. הבנו שאנחנו צריכים להתרחק מהמקום הדידקטי, כדי לבקש מאנשים להקשיב לנו. צריך להגיד, זה גם עירייה, זאת אומרת כשעירייה מדברת על דברים האלה, בטח בתחומים של הצעירים, אנחנו צריכים עוד יותר כזה ללכת מתחת לשולחן לעשות דרכים אחרות והתקדמנו עם הקמפיין והתחלנו בעצם קמפיין ברשת, עם טליה ברטפלד שהיא משפיענית רשת, שיש שלושה סרטונים, שטליה הולכת למוקדי בילוי בלילה. ושואלת אנשים "חצה אותי או לא חצה אותי", ולשאלתך, היו מעל ל-200 אלף צפיות, שזה באמת אחד הקמפיינים המשמעותיים.

הדס רגולסקי, חברת מועצת העיר: אני שאלתי אם אתה יודע לכמה אנשים מגיעים? בעיקר, נגיד במעגלים.

בר פרידמן, עובדת סוציאלית קהילתית באורנור: אני אגיד שזה אפילו זה הגיע, בני ברק, הגיע להקלטה ממישהו שהוא מנחה קבוצת זוגיות של גברים ונשים לפני כניסה לנישואים, והוא הקליט שזה קמפיין גאוני ושהוא לא מבין איך עד היום לא פיצחו את הדבר הזה ושמבחינתו אפילו כלפי האוכלוסייה בבני ברק זה רלוונטי רגע לנסות, להכניס את השיח הזה. אז גם חצה מגזרים.

אפרת מיקן כנאפו, מנהלת הרשות לחוסן ושוויון חברתי: אם ליאור מסכים אנחנו גם נעביר את המצגת. המצגת הועברה לליאור. רגע, ואם אתן רוצות הרחבות, כל החומרים נמצאים אצלנו. ליאור, אנחנו מראים מראש בוועדה הבאה. אנחנו לא רוצים לסמן וי.

תום הדיון